

Actieagenda | 2023 – 2027

Toekomstperspectief recreatief fietsen

Waarom deze actieagenda?

Goede, aantrekkelijke fietsinfrastructuur draagt bij aan de grote opgaven waar ons land voor staat op het gebied van gezondheid, klimaat en kwaliteit van de leefomgeving. Het kost relatief weinig maar levert maatschappelijk een veelvoud van de investeringen op. Het is daarbij ook van grote waarde voor de vrijetijdseconomie, een stimulans om bewegingsarmoede te voorkomen en goed voor natuur en milieu. Win-win-win dus.

Aan de slag

Dit is het moment om er werk van te maken, van de tekentafel tot de fietser zelf, voordat de keerzijde van het succes zich aandient. Zo helpen we elkaar om het leuk en veilig te houden! Want wij geloven dat recreatief fietsen in Nederland een waardevolle ervaring is voor jong en oud. Een gezonde, actieve en duurzame vorm van vrijetijdsbesteding die gefaciliteerd, gedeeld en gekoesterd moet worden. Dat is niet alleen nuttig, het is vooral ook nodig!

De actieagenda

In het perspectief 'Het recreatieve fietslandschap in 2030' geven we een inzicht in hoe het beste recreatieve fietsland van de wereld er volgens ons uitziet, en wat daar voor nodig is. In deze actieagenda vind je concrete handvatten. Medio 2025 zullen we terugblikken waar we staan, om vervolgens in 2027 met een evaluatie te komen.

Voor wie?

Deze actieagenda is bedoeld voor ministeries, beleidsmakers, routebureaus, terreinbeheerder, natuurorganisaties, waterschappen, wegbeheerders, strategische adviseurs en belangenorganisaties voor het fietsen.

Laten we samen aan de slag gaan!

Lutz Jacobi

Voorzitter Fietsplatform

Ruimtelijke kwaliteit

Het eerste basisingrediënt om een fietstocht voor het plezier te maken is een aangename, afwisselende omgeving die makkelijk en snel te bereiken is.

Actiepunt 1

Beschikken, beschermen én beleven groene ruimte in balans

Het aanbod aan voor fietsers toegankelijke natuur en landschap neemt af. Met name in verstedelijkte regio's is dit een groot punt van zorg. De kwaliteit van de leefomgeving is hiermee in het geding. En van de beweegruimte. Het is zaak samen met natuur- en landschapsorganisaties en waterschappen te zorgen voor meer en beter aanbod aan natuur en landschap, dichtbij huis en goed bereikbaar en toegankelijk voor fietsers. Dit helpt ook om drukte te spreiden.

Wat te doen:

- Ga als betrokken partijen in gesprek en kom samen tot een convenant om in natuurgebieden en het landelijk gebied specifieke fietsinfrastructuur verder te ontwikkelen en toegankelijk te maken.
- Benut bestaande programma's en instrumenten zoals het Nationaal Programma Landelijk Gebied en omgevingsvisies; zorg dat fietsen in het landelijk gebied daarin wordt verankerd.

Door wie:

Natuur- en landschapsorganisaties, waterschappen en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform neemt het initiatief voor de eerste gesprekken met de betrokken partijen om tot een convenant te komen.

Actiepunt 2

Regie op inrichting landschap

Het Nederlandse landschap verrommelt. Dit maakt het landelijk gebied onaantrekkelijk als decor voor een recreatieve fietstocht. Hoewel verrommeling een subjectief begrip is, bestaat er een landsdekkend beeld met indicatoren over dit niet beoogde, maar sluipende proces. Verrommeling komt voort uit het nastreven van diverse belangen zonder vooropgezet plan of ontwerp. Daarom moet er weer regie komen op de inrichting van ons landelijk gebied.

Wat te doen:

- Ontwikkel een visie op de inrichting van het landelijk gebied en stel hier beleidslijnen voor op, inclusief de beweegruimte.

Door wie:

Beleidsmakers van provincies en Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform doet via een panel onderzoek naar de aantrekkelijkheid van het landschap voor de recreatieve fietsers.

Infrastructuur en voorzieningen

Het tweede basisingrediënt om een fietstocht voor het plezier te maken bestaat uit aantrekkelijke, veilige en comfortabele paden en wegen om ongehinderd te kunnen genieten.

Actiepunt 3

Veilige en comfortabele paden en wegen

Veilige en comfortabele paden en wegen vormen de basis voor plezierig fietsen. Vaak kan relatief eenvoudig en snel resultaat worden geboekt!

Wat te doen:

- Maak de gemengde binnenwegen buiten de bebouwde kom verkeersluw en fietsvriendelijk door een landelijk programma en aanpassing van wet- en regelgeving.
- Zorg dat fietsers veilig kunnen fietsen en neem knelpunten door menging met gemotoriseerd verkeer weg.
- Verwijder onnodige paaltjes en pas richtlijnen toe bij noodzakelijke paaltjes.
- Vul scheuren en kuilen in het wegdek.
- Pas - in balans met omgeving en natuur - richtlijnen van het CROW toe op paden en wegen. Te beginnen met drukke hoofdroutes waar veel overlast ervaren wordt.
- Maak haakse bochten rond, bijvoorbeeld door bij bestaande splitsingen of bochten een driehoekje van verharding toe te voegen.

Door wie:

Rijk, provincies, gemeenten, andere wegbeheerders en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Via Meldpuntroutes.nl inventariseert het Fietsplatform blokkades (gaten, kuilen, etc.) op het routenetwerk en speelt deze door naar de betreffende wegbeheerder.

Actiepunt 4

Landelijk gebied binnen 7 minuten toegankelijk

Iedere inwoner van Nederland heeft het recht om - via een aantrekkelijke stad-landverbinding - binnen 7 minuten fietsen in het landelijk gebied te zijn. Hiermee worden recreatieve bestemmingen goed en aantrekkelijk bereikbaar per fiets. In grote steden vraagt dit om maatwerk, waarbij de combinatie van fiets en ov een gouden is om snelle verbinding naar het landelijk gebied mogelijk te maken.

Wat te doen:

- Scherp CROW-richtlijnen aan voor stad-landverbindingen en actualiseer deze, inclusief de maaswijdte om barrières te slechten (7 min fietsen).
- Inventariseer waar goede stad-landverbindingen ontbreken. Breng deze in kaart en ontwikkel nieuwe schakels om het landelijk gebied bereikbaar te maken voor iedereen.
- Neem de verbinding aan de voorkant mee bij stads- en gebiedsontwikkelingen en grote infrastructurele werken. Zo wordt barrièrewerking voorkomen.

Door wie:

Rijk, gemeenten, provincies en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Samen met andere belangenorganisaties voor het fietsen zorgt het Fietsplatform dat het CROW vernieuwde richtlijnen opstelt voor stad-landverbindingen.

Actiepunt 5

Dijken en schouwpaden benutten

Er ligt veel ongebruikt potentieel als het gaat om dijken en schouwpaden. Deze zijn prima geschikt om te fietsen. Of kunnen geschikt gemaakt worden. Ze hebben vaak ook een hoge attractiewaarde. Door ze toe te voegen aan het routenetwerk wordt de fijnmazigheid vergroot en worden andere gebieden ontlast.

Wat te doen:

- Breng in kaart in welke gebieden dijken en schouwpaden benut kunnen worden.
- Maak geld vrij in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) om dijken en schouwpaden beter te benutten.

Door wie:

Rijk, routebureaus, waterschappen en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform helpt dit onderwerp te agenderen en stimuleert dat routebureaus meer dijken en schouwpaden toevoegen aan het routenetwerk.

Actiepunt 6

Fietsvriendelijke plattelandswegen

Plattelandswegen en dijken; we hebben er in Nederland veel van. Helaas zijn ze vaak een raceparcours voor gemotoriseerd verkeer. Fietsers voelen zich er onveilig. En dat terwijl de auto-ontsluitende functie enkel voor aanwonenden nodig zou zijn. Het vraagt om een herinrichting van deze tijd, waar de fietser op één staat.

Wat te doen:

- Neem verkeersremmende maatregelen om sluipverkeer te weren.
- Knip de dijken en plattelandswegen strategisch op zodat alleen fietsers door kunnen trappen. Verlaag de snelheid tussen deze knippen naar 30 km/u.
- Volledige weekendafsluitingen tussen april en oktober voor gemotoriseerd verkeer op recreatiedijken.

Door wie:

Gemeenten, provincies, waterschappen en andere wegbeheerders.

Wat doen wij:

Samen met andere belangenorganisaties voor het fietsen vraagt het Fietsplatform aandacht voor de fietsveiligheid op dijken en plattelandswegen.

Actiepunt 7

Levende en vergevende berm

Zorg voor opwaardering van fietspaden in balans met omgeving en natuur. Bredere stroken asfalt of beton zijn niet altijd een oplossing; een goede aansluiting op de berm wel. Bij paden en wegen met een slechte bermaansluiting houden fietsers minimaal 50 cm afstand van de kant. Hierdoor wordt de ruimte inefficiënt gebruikt. Voorzie de bermen van een gedeeltelijk befietsbare groenstrook.

Wat te doen:

- Maak alle bermen van paden en wegen – te beginnen met die deel uitmaken van het knooppuntennetwerk – vergevingsgezind, d.w.z. dat de berm vlak aansluit op het wegdek en er ruimte is voor foutcorrectie.
- Zorg voor meer groen en (bio)diversiteit op het knooppuntennetwerk door middel van groenstroken en levende bermen.
- Breng de natuurbelangen en de veiligheid van fietsers in evenwicht. Er moet ruimte voor verbetering van fietspaden zijn, ook in natuurgebieden.

Door wie:

Terrein-, weg- en routebeheerders en belangenorganisaties voor fietsen.

Wat doen wij:

Via Meldpuntroutes.nl inventariseert het Fietsplatform slechte aansluitingen en speelt deze door naar de betreffende wegbeheerder.

Actiepunt 8

Fiets en openbaar vervoer

De fiets en het ov vullen elkaar perfect aan. Voor fietsers in stedelijk gebied is het een goede combi om snel in het landelijk gebied te komen. Maar ook als onderdeel van een fietsvakantie of een recreatieve tocht.

Wat te doen:

- Er moeten meer mogelijkheden komen om de fiets mee te kunnen nemen in het ov. Neem dit op in de concessie met ov-aanbieders.
- Zorg voor betere voorzieningen om je fiets veilig te vervoeren in het ov. Denk hierbij aan gelijkvloerse instap en het gebruik van fietshaken.

Door wie:

Rijk en aanbieders openbaar vervoer.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform monitort voortdurend de behoefte en het aanbod en brengt deze in beeld, en zal met andere belangenorganisaties actief blijven lobbyen.

Actiepunt 9

Service en voorzieningen

Aanvullende voorzieningen worden hoog gewaardeerd door de fietser. Belangrijk is een goede spreiding van deze voorzieningen. En dus een goed overzicht. Dat ontbreekt nu veelal.

Wat te doen:

- Zorg voor goede voorzieningen langs de route: bankjes, waterpunten, oplaadpunten en openbare toiletten.
- Regel beheer en onderhoud van de voorzieningen.
- Belangrijk is landsdekkende spreiding en de ontsluiting daarvan, ofwel de voorzieningen moeten herkenbaar en vindbaar zijn.

Door wie:

Provincies, gemeenten, andere wegbeheerders en routeinformatiebeheerders.

Wat doen wij:

Met de Routedatabank brengt het Fietsplatform inzicht in aanbod en spreiding. Via het portaal www.nederlandfietsland.nl bieden we de mogelijkheid om voorzieningen te ontsluiten.

Routestructuur

De belangrijkste oplossing om het fietsen veilig en leuk te houden zit hem in het op peil houden van het aanbod van paden en wegen zoals hiervoor besproken. Maar ook het landsdekkende netwerk van knooppunt- en LF-routes is bij uitstek een hulpmiddel om de fietser te geleiden en te spreiden over de meest geschikte paden en wegen.

Actiepunt 10

Bescherm de fijnmazigheid

Belangrijk is om in het omgevingsbeleid zowel de bescherming van wat er ligt, en het potentieel voor verdere ontwikkeling van het routenetwerk van paden en wegen aan de voorkant mee te nemen. Bestaande routes krijgen een beschermde status.

Wat te doen:

- Stel beleidslijnen op voor de borging van de recreatieve fietsinfrastructuur en leg deze vast.
- Borg de knooppunten en LF-routestructuur in de nationale omgevingsverordening, en ontwikkel deze verder door.

Door wie:

Rijk, provincies, routebureaus en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform blijft de samenwerking opzoeken om de fijnmazigheid te beschermen, daar waar het belang van het routenetwerk in het geding komt. We komen specifiek op voor de belangen van de langeafstandsroutes.

Actiepunt 11

Samen op het fietspad

Hoe we ons gedragen op het fietspad bepaalt voor een deel hoe veilig en leuk het is om samen gebruik te maken van het fietspad.

Wat te doen:

- Zorg dat de verschillende gebruikers op het fietspad op een plezierige manier samen gebruik kunnen blijven maken van het fietspad.

Door wie:

Fietzers en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Via de Alliantie Samen Fietsen blijven we campagnematig inzetten op gedragsverandering van de verschillende groepen fietsers.

Actiepunt 12

Kwaliteitsstandaard

Het is belangrijk dat het routeaanbod van topkwaliteit blijft en met zijn tijd en de ruimtelijke ontwikkelingen meegaat. Dit vraagt om blijvende investering.

Wat te doen:

- Ontwikkel een nieuwe standaard voor het knooppuntennetwerk en toets deze op de bestaande 34.500 km.
- Verbeter zwakke schakels in de routestructuur van knooppunten en LF-routes.

Door wie:

Provincies, routebureaus en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform ontwikkelt indicatoren voor een nieuwe kwaliteitsstandaard van het routenetwerk. Via de Kwaliteitsmonitor toetsen we deze, en brengen we de verbetering in kaart. We zorgen voor een herziening van het aanbod LF-routes.

Ontsluiting aanbod

Om het routenetwerk optimaal te gebruiken als instrument helpt het om de routes die deel uitmaken van het routenetwerk te labelen wat betreft de geschiktheid voor verschillende soorten fietsers. En dit uiteraard te communiceren via planners en kaarten. Fietsers weten dan vooraf beter waar ze aan toe zijn.

Actiepunt 13

Uniforme route- en gebruiksdata

Het verloop van de routenetwerken is niet statisch. Jaarlijks wijzigen honderden kilometers route. Bij verkeerskundige onderwerpen of bij ruimtelijke planvorming zijn deze routedata van onschatbare waarde. Om drukte te meten en te spreiden spelen gebruiksdata een belangrijke rol. Voor een optimale benutting en om vergelijkingen uit te voeren zijn uniforme route- en gebruiksdata nodig.

Wat te doen:

- Stel landelijke richtlijnen op voor het meten van drukte en leg deze vast. Koppel ze vervolgens aan beleid.
- Voorzie landelijke routedata van informatie over de geschiktheid van paden en wegen.
- Zorg voor goede kennis en routedata en koppel deze aan beleid.

Door wie:

Routebureaus, provincies, gemeenten en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Samen met Wandelnet beheert het Fietsplatform de Routedatabank. Tevens zorgen we voor een landelijk overzicht van methodieken voor druktemeting.

Actiepunt 14

Activatie vanaf de voordeur

De omgeving waarin je woont moet uitnodigen om te bewegen. Fietsen is samen met wandelen de meest laagdrempelige manier om in actie te komen. De grootste sportschool ligt buiten te wachten.

Wat te doen:

- Maak een actieplan voor beweeggrondjes fietsen in het landelijk gebied vanuit de 30 grootste steden van Nederland en implementeer deze.
- Zorg ook voor goede informatievoorziening.

Door wie:

Provincies, gemeenten, routebureaus en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Het Fietsplatform ontwikkelt stad-landkaarten met de recreatieve fietsmogelijkheden vanuit de 30 grootste steden in Nederland.

Actiepunt 15

Fietsinspiratie

Om het routenetwerk optimaal te gebruiken als instrument - ook voor spreiding van fietsers en het voorkomen van hinder en frustraties - helpt het om fietsers goed voor te lichten wat betreft de geschiktheid van paden en wegen.

Wat te doen:

- Maak optimaal gebruik van de sturing van gebruiksstromen d.m.v het sturende vermogen van voorgedefinieerde routes op basis van het routenetwerk.
- Label de geschiktheid van paden en wegen voor verschillende soorten fietsers (ervaring, soort fiets, snelheid) en promoot deze via planners en kaarten.
- Onbekend maakt onbemind. Maak minder bekende paden en wegen in drukke gebieden aantrekkelijk en promoot deze (via themaroutes).
- Zorg voor een gevarieerd en voldoende groot aanbod fietsvakantieroutes.

Door wie:

Routebureaus en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

De Routedatabank van het Fietsplatform maakt het mogelijk een landsdekkend beeld te krijgen van het routeaanbod en de geschiktheid voor subdoelgroepen, en deze te ontsluiten. Via nederlandfietsland.nl zetten wij fietsers op het juiste spoor.

Organisatie en beleid

Grote winst voor het recreatieve fietsen is te behalen door meer af te stemmen en samen te werken tussen de verschillende beleidssectoren. En natuurlijk tussen de gebieden – de fietser wil geen hinder ondervinden van bestuurlijke grenzen.

Actiepunt 16

Integraal denken en werken

Denk niet vanuit de verschillende beleidshokjes, maar koppel verschillende beleidsdomeinen en middelen met elkaar. Denk hierbij aan routerecreatie, mobiliteitsbeleid, omgevingsbeleid en sportbeleid. Een integrale visie biedt ook houvast om balans te zoeken en te vinden in andere ruimtelijke opgaven, zoals met name natuurbeleid en bouwbeleid. Het helpt om zorgvuldig te kunnen sleutelen aan een hoogwaardige leefomgeving.

Wat te doen:

- Integraal werken opnemen in visies en beleid. Stem af en werk samen tussen en met de verschillende beleidssectoren.
- Maak het programma doorfietsroutes ook geschikt voor recreatieve motieven.

Door wie:

Rijk, provincies, gemeenten en belangenorganisaties voor het fietsen.

Wat doen wij:

Als kennis- en coördinatiepunt voor het recreatief fietsen brengt het Fietsplatform partijen uit verschillende domeinen samen en zorgt voor onderlinge afstemming en samenwerking.

Meer weten?

Voor vragen over deze actieagenda:

Marina van Dijk, belangen en beleidsbeïnvloeding
mvandijk@fietsplatform.nl | 033 422 83 81

*Op de fiets beleef je Nederland op z'n mooist.
Het is onze missie om Nederland het beste
recreatieve fietsland in de wereld te laten zijn,
nu en in de toekomst.*

© Stichting Landelijk Fietsplatform, april 2023
Tekst Marina van Dijk & Eric Nijland

info@fietsplatform.nl | www.fietsplatform.nl | www.nederlandfietsland.nl

fietsplatform